

Afghanistan

 Fra 2002 har den norske bistanden til Afghanistan økt for hvert år. Afghanistan er svært avhengig av bistand. Floraen av givere og tiltak er stor og en bedre koordinering av all bistanden til landet er nødvendig. Den overordnede utviklingsplanen til afghanske myndigheter har tre hovedpilarer: økonomisk og sosial utvikling, sikkerhet og godt styresett/menneskerettigheter. Norsk bistand støtter opp om denne planen

Styresett og korrupsjonsbekjempelse

 Offentlig forvaltning i Afghanistan har lav kapasitet, både på sentralt og lokalt plan. Flergiverfondet Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF) er en viktig kanal for norsk støtte. Norge støttet kapasitetsbygging av sentral forvaltning, lokalt styresett, anti-korrupsjon og forberedelsene til folketelling. Flyktninghjelpen jobbet med et pilotprosjekt for juridisk kapasitetsbygging blant myndigheter og tradisjonelle ledere. Norge undertegnet en avtale med UNDP om korrupsjonsbekjempelse, med spesielt fokus på Finans- og Justisdepartementet. Den lokale, frivillige organisasjonen Integrity Watch Afghanistan

(IWA) publiserte en norskstøttet studie om afghanernes opplevelse av korrupsjonsnivået. Rapporten har bidratt til økt bevissthet og kunnskap i befolkningen og i media, noe som igjen har styrket deres rolle som påvirkningsagenter overfor myndighetene.

Utdanning

 Norge har gjennom støtte til det nasjonale utdanningsprogrammet bidratt til at det nå nasjonalt er 5,7 mill. barn i skole, derav 34,9 prosent jenter. Norge har mye aktivitet i den nordlige provinsen Faryab og startet et arbeid med full skoledekning der. 82 skoler skal bygges, 40 av disse ble påbegynt i 2007. Både Flyktninghjelpen, Afghanistankomiteen, Kirkens Nødhjelp og Aga Khan Foundation jobbet med bygging av skoler og utdanning av lærere i ulike deler av landet. 16 skoler ble ferdigstilt og mer enn 2.000 lærere deltok på kurs. Unicef jobbet med alfabetisering for kvinner og for etablering av mindre landsbyskoler for å lette tilgangen for jenter.

Landsbygdutvikling

 Norge har gjennom støtten til National Solidarity Program og National Area Based Development Program bidratt til å utvikle planer for utvikling av lokalsamfunnet med lokal deltakelse. Dette har ført til gjennomførte lokale utviklingsplaner, dempet konfliktnivået lokalt og styrket deres innflytelse overfor sentralmyndighetene. Utviklingen på lokalt plan bidrar til å legitimere sentrale myndigheter.

Olje

 I 2007 kom Olje for utvikling-samarbeidet i gang etter anmodning fra Gruvedepartementet. Det ble i første rekke arbeidet med en plan for å bygge opp kapasiteten i departementet. Ekspertene på oljelovgivning gikk gjennom petroleumsloven og anbefalte forandringer, samt lagde en anbudspakke for tre blokker i nord, som kan benyttes når den forbedrede petroleumsloven er godkjent.

Kvinner og likestilling

 Det vil ta tid før støtten til å styrke kvinners stilling i Afghanistan kan vise til konkrete resultater. Imidlertid er innsatsen nødvendig for å bygge grunnlaget for afghanske kvinners plass i samfunnet. Støtten til den nasjonale kvinneplanen ble videreført gjennom FNs kvinneorganisasjon UNIFEM. Mye arbeid ble nedlagt i å innarbeide kvinneaspektet i den nasjonale strategien for fattigdomsreduksjon, bedre kvinners kjennskap til loven og adgang til rettshjelp, samt styrke deres politiske deltakelse. Et fond som jobber mot vold mot kvinner ble opprettet. Dessuten ble det jobbet med å øke andelen jenter i skolen, øke antall kvinnelige lærere og gi kvinner på landsbygda et inntektsgrunnlag.

Bilateral bistand¹ til Afghanistan fordelt på ulike partnere, 2007

Partnere i bistanden	NOK 1000	Prosent
Stat-til-stat med mer ²	55 776	10,1
Internasjonale frivillige organisasjoner	33 739	6,1
Lokale frivillige organisasjoner	2 445	0,4
Norske frivillige organisasjoner	154 711	28,0
Regionale frivillige organisasjoner	6 000	1,1
Nordiske forskningsinstitusjoner/stiftelser	5 098	0,9
Multilaterale organisasjoner ³	295 353	53,4
Totalt	553 122	100,0

1) Inkluderer multi-bilateral bistand

2) Herunder offentlige institusjoner, departement, konsulenter, privat sektor etc.

3) Øremerket bistand kanalisert gjennom multilaterale organisasjoner (multi-bi)

Bilateral bistand¹ til Afghanistan fordelt på sektorer, 2007

Sektorer	NOK 1000	Prosent
Økonomisk utvikling og handel	260 674	47,1
Nødhjelp og annet uspesifisert	144 891	26,2
Miljø og energi	11 577	2,1
Godt styresett	96 006	17,4
Helse, utdanning og annet innen sosial sektor	39 974	7,2
Totalt	553 122	100,0

1) Inkluderer multi-bilateral bistand

Fra 2004-2007 har Kirkens Nødhjelp i samarbeid med Barefoot College i India gitt elektrisitet til 58 landsbyer i Afghanistan ved hjelp av solenergi. 55 vanlige menn og kvinner har fått opplæring i bruk av teknologien og har blitt såkalte 'Barefoot solar engineers'. Disse har ansvaret for å installere, operere, vedlikeholde og reparere solcellesystemet. Innbyggerne i landsbyen betaler et månedlig beløp som skal dekke vedlikehold og reparasjon av systemet. På den måten skapes det eierskap til solcellesystemet. Foto: Ken Opprann

Humanitær bistand, fred og forsoning

2007 var det en sterk økning i flyktningeretur fra Pakistan og Iran. Stenging av flyktningeleire i Pakistan førte til at rundt 200.000 flyktninger måtte returnere til Afghanistan i løpet av noen måneder. Store norske bidrag ble derfor gitt til Flyktninghjelpen og FNs flyktningorganisasjon UNHCR. Raske tiltak gjorde at livssituasjonen for de hjemvendte flyktningene ble forbedret.

Norge støttet FNs nødhjelpsorganisasjons (OCHA) kursvirksomhet og rolle som forvalter av FNs sivil-militære retningslinjer med penger og politisk støtte. Norge støttet den nasjonale menneskerettighetskommi-

sjonen som dermed kunne utvide sin virksomhet geografisk og i antall saker den fulgte opp. Det ble også gitt støtte til avvæpnings- og demobiliseringsprosessen. Den norske politiinnsatsen ble økt og tilbud om bruk av beredskapsgruppen "Styrkebrønner" ble opprettholdt.

Den humanitære innsatsen fokuserte ellers på minearbeid, helse og menneskerettigheter og demokratiltak.

Energi

Fra 2004 til 2007 har Kirkens Nødhjelp i samarbeid med Barefoot College (Barfoot-høyskolen) i India gitt elektrisitet til 58 landsbyer i Afghanistan

ved hjelp av solenergi. 55 menn og kvinner har fått opplæring i bruk av teknologien og blitt såkalte "barfoot-ingeniører". Disse har ansvaret for å installere, operere og vedlikeholde solcellesystemet. De kvinnelige "ingeniørene" har fått en viktig posisjon og dermed hevet kvinners generelle status i landsbyene. Takket være elektrisiteten kan aktiviteter som teppeknyting og lekser gjøres etter mørkets frembrudd.

Fakta

Anslått folketall: 29,9 millioner

Brutto nasjonalinntekt per innbygger (2005):

Ikke tilgjengelig (MUL)

Økonomisk vekst, BNP pr. år (2003-05):

Ikke tilgjengelig

Økonomisk struktur som andel av BNP (2005):

Jordbruk 36%, industri 24%, tjenester 39%

Underernæring blant barn under 5 år (2004): 39%.

Tall over 30% regnes som svært høyt og er en sterk indikator på fattigdom.

Indeks for menneskelig velferd (HDI), nivå (2004):

Ikke tilgjengelig

Barnedødelighet per 1000 (2005): 165.

Endring 1990-2005: -3

Mødre dødelighet per 1000 fødsler (2005): 18

Hiv-smittede, andel av befolkningen 15-49 år (2005): 0,1%

Barn i barneskolen: Ikke tilgjengelig

Analfabeter, 15-24 år (2004): 65,7%

Antall jenter i forhold til 100 gutter under utdanning

(2005) i barneskole(primær)/ungdomsskole og videregående skole (sekundær)/høyere (tertiær): 59/33/28

Kvinneandel i parlamentet (2008): 27,7%

Kvinnens estimerte lønn som andel av menns lønn i formell sektor: Ikke tilgjengelig

Skogareal (endring (1990-2005), negative tall betyr avskoging i prosent): -35%

Vernet areal for biologisk mangfold (2005) 0,3%

Andel av befolkningen med tilgang til sikkert drikkevann (2006): 22%

Andel av befolkningen i urbane strøk som lever i slum (2001): 98,5%

Korrupsjonsnivå, i følge TIs persepsjonsindeks (2006): 2007: 1,8

Spesielt sårbart land, i følge OECD/DAC (2007): Ja

Forsvarsutgifter som andel av BNP: Ikke tilgjengelig

Bistandsnivå per innbygger (2005): Ikke tilgjengelig

Bistand som andel av BNI: 37,8%